

„LAHINGUPIDAMISE TAKTIKA“ – TŠETŠEENI SÕDALASTELT TROFEENA SAADUD INSTRUKTSIOON

Art Johanson, Üllar Peterson

1. Ülevaade tõlgitud „Lahingupidamise taktikast“¹

1.1. Kokkuvõtte olukorrast Tšetšeenias alates 1990. aastatest

Pärast 1991. aastal Moskvas korraldatud augustiputši kuulutati Tšetšeenias välja rahvusvaheliselt tunnustamata jäänud Itškeeria Tšetšeeni Vabariik. Aastatel 1991–1994 oli see täiesti iseseisev poliitiline piirkond, kus ei kehtinud Venemaa Föderatsiooni seadused. Viimased venelaste sõjaväeosad lahkusid sealt 1992. aasta suvel ja jätsid maha oma relvastuse, mis võeti sedamaid iseseisvuslaste loodud armees kasutusele.

Venemaa ründas Itškeeria Tšetšeeni Vabariiki 1994. aasta detsembris. Alanud Esimeses Tšetšeenia sõjas (1994–1996) panid sünnipäraseid sõjamehed tšetšeenid tänu Vene relvadele vahvalt vastu. Kasuks tulid ka esiisadelt õpitud abrekkide (tšetšeeni metsavennad) tarkus ja Vene kroonus omandatu. Võitlusvaimu turgutasid tagant mälestus islami nimel saavutatud uhketest võitudest 19. sajandil Kaukaasia sõdades ja soov maksta kätte üldrahvaliku tragöödia eest, milleks oli 1944. aasta suurküüditamine. 1996. aasta aprillis FSB erioperatsioonist tapetud Džohhar Dudajevi (1944–1996) asemel sai iseseisvuslaste etteotsa Aslan Mashadov (1951–2005). Tänu islamimaailmast sisse voolanud rahale ja vabatahtlikele, Šamil Bassajevi (1965–2006) sõjalistele operatsioonidele ning, mis peamine, Venemaa armees valitsevale armetule olukorrale ja riigisisesele segadusele suutsid tšetšeenid 1996. aasta sügiseks jälle iseseisvuda.

Järgnenud Tšetšeenia teine iseseisvusperiood (1996–1999) andis aimu sellest, kui vähe olid need vahvad sõjamehed valmis omariikluseks: keskvoim toimis vaid Groznõist Džohhariks ümber nimetatud pealinnas, mujal võimutsesid allumatud välikomandörid ja hõimupealikud. Tšetšeenia

---

¹ Вн «Тактика ведения боя» – трофейная инструкция чеченских боевиков.

muutus rahvusvahelise džihaadi ja islamiäärmusluse taimelavaks, igapäevaseks said inimröövid ja pantvangide võtmine, elanikud vaevlesid sotsiaal-majanduslikus ja demograafilises kriisis. Need kolm aastat kustutasid vähimadki Dudajevi 1990. aastate alguses sõnastatud lootused inimväärikale iseolemisele: tšetšeenid olid saanud ise oma iseseisvuse kõige suuremateks vaenlasteks.

1999. aasta oktoobris alanud Teiseks Tšetšeenia sõjaks (1999–2000) olid Venemaa armee ja avalik arvamus palju paremini ette valmistatud. 2000. aasta märtsiks vallutati suurem osa Tšetšeeniast ja suruti iseseisvuslased mägedesse. Relvastatud vastupanu rauges 2002. aastaks partisanisõjaks ning iseseisvuslaste viimanegi väärikus minetati arvukate tsiviilelanike vastu suunatud islamiterroristlike usumärterluse operatsioonidega.

Aastaks 2004 kujutasid iseseisvuslased endast umbkaudu tuhandemehelist hajutatud seltskonda, mille juhtkond püüdis elus hoida fiktsiooni Itškeeria Tšetšeeni Vabariigi toimimisest. Venemaa toel tuli Tšetšeenias võimule Kadõrovite dünastia, mida sõjast räsitud rahvas hakkas aina enam toetama.

Võitlust Venemaa ja tema nn sabarakkudest usuhülgaajate kadõrovlaste vastu käsitlesid iseseisvuslased nüüd džihaadina, vastupanu jätkus usu- loosungite all, tšetšeeni rahvuslus oli iseseisvuslaste seas kaotanud igasuguse kandepinna ja asendunud šariaadi põhimõtetega – ideaalidega, millel rajanes 2007. aastal loodud Kaukaasia Emiraat, mis kuulutas ka Itškeeria Tšetšeeni Vabariigi lõppu. Keskvõimule vähese intensiivsusega vastupanu osutav emiraat vandus 2014. aastal truudust Iraagis ja Süürias tegutsevale Islamiriigile, mille eest suur osa endisi iseseisvuslasi suundus sõdima. Sisuline vastupanu on Tšetšeenias nüüdseks lõppenud. Lääneriikides hoiavad üksikud mõõdukad tšetšeeni rahvuslased siiski elus kujutelma Itškeeria Tšetšeeni Vabariigist, kuid neistki pole viimasel ajal enam mitte midagi kuulda.

1.2. „Lahingupidamise taktika“ tutvustus

Lühikese, vaid tosinaleheküljelise dokumendi „Lahingupidamise taktika“ – tšetšeeni sõdalastelt trofeena saadud instruksioon“ (edaspidi „Lahingupidamise taktika“) väljaandjaks on lõpus märgitud: „Riikliku kaitsekomitee sõjaküsimuste osakond – Itškeeria Tšetšeeni Vabariigi nõuandev kogu“.

See riiklik kaitsekomitee oli 2002. aastal mägedesse varjunud Aslan Mashadovi juhitud Itškeeria Tšetšeeni Vabariigi loodud moodustis, mida juhtis kogenumaid iseseisvuslaste välikomandöre Šamil Bassajev.

Märtsiks 2004 oli iseseisvuslastest islamistide organiseeritud vastupanu sisuliselt raugemas ja valmistuti pikaks põrandaaluseks võitluseks. Just sellel eesmärgil koostatigi „Lahingupidamise taktika“, milles käsitletakse ainult partisaanisõjaga seonduvat, sest muud sõjategevust, v.a tsiviilisikute vastu suunatud terroristlikke rünnakuid, selleks ajaks enam ei olnud. Manuaali sisulist külge arvestades on täiesti asjakohane eeldada, et see võiski sel ajal ilmavalgust näha.

Tšetšeenid kasutavad oma tekste üllitades valdavalt vene keelt ja nii on ka „Lahingupidamise taktika“ vaid venekeelne. Tekst koosneb kahest osast. Esimeses osas, mille pealkiri on „Tegevus mägedes ja metsas“, antakse juhi-seid varjendi ehk blindaaži asukoha valimiseks, selle juurdepääsuteede varjamiseks ja mineerimiseks, valve korraldamiseks, varustuse jaoks peidikute rajamiseks, joogivee tagamiseks, võimalikele ründajatele varitsuse korraldamiseks ning piirkonna mineerimiseks. Teises osas, mis on lühem ja kannab pealkirja „Tegevus asulas“, on kaks põhiteemat: esiteks konspiratiivkorterite asukoha valimine koos selle kaitsmisega äkkrünnaku vastu ning teiseks uskmata varitsemine ja ründamine asulates.

Ajaloolisest kogemusest õpime seda, et nii vastase kui ka enda tundmine on võiduks vajalik. Kuid ühtegi jalaväe eeskirja või kogemust ei saa alati universaalselt kasutada, seega on oluline, et sõjaväelistel juhtidel oleks võimalikult lai empiiriline pagas, millest erinevates olukordades lähtuda. Tänapäeval on sõjad vägagi erinevad, kuid kindlasti pakuvad Tšetšeenia sõjad meile üht lähimat võimalust õppida nende kogemusest. See taktikaline juhend ongi tõlgitud mõttega, et me saaksime ülevaate tšetšeenide kogemustest. Tegu on klassikaliste õppetundidega, mille tšetšeenid omandasid.

Tõlke kommentaarid on esitatud nurksulgudes ja joonealuste märkustena. Kindlasti tasub siiski alati meeles pidada, et ajaloolised näited võivad anda meile küll uusi väljavaateid, kuid neid näiteid tuleb käsitleda kõigis oma detailides ja peab lähtuma kontekstist. Seega on tõlgitavat teksti üritatud võimalikult vähe moonutada, aga samas soovitame lugejal säilitada kriitiline meel.

Kirjeldused on loogiliselt seotud 2004. aastale eelnenud sõjategevuse iseloomu ja intensiivsusega. Kahtlemata ei maksa unustada, et see juhend on pigem kindla geograafilise piirkonnaga seotud õppetundide ja soovitude kogum ning et näiteks Groznõi lahingutes või talvistes oludes poleks sellest õppevahendist palju abi olnud, kuid see ei vähenda selle üldharivat väärtust tollase konteksti mõistmisel.

1.3. Teksti autentsuse küsimus

Siinkirjutajad pole leidnud mitte ühtegi põhjalikumat analüüsi „Lahingupidamise taktika“ kohta. Dokumendi päritolust ei ole teada midagi peale selle, et see saadi 2004. aastal (või järgnevatel aastatel) sõjalise operatsiooni käigus, mille venelased olid korraldanud iseseisvuslaste vastu.

Vaevalt et „Lahingupidamise taktika“ kujutab endast venelaste või kadõrovlaste võltsingut, sest tekstil puudub ideoloogiline väärtus vastaspoole jaoks, selles ei viidata iseseisvuslasi kompromiteerivatele tegudele ning selles pole ei nimesid ega sündmusi. Niisugust praktilise sisu ja peaaegu ilma ideoloogiata professionaalset manuaali on mõttetu võltsida, kuna sarnaseid leidub igas suuremas keeles erinevate väeliikide tarbeks.

Kõikjal venekeelsetes sõjandusalastes, *spetsnaz*'i jt temaatilistes interneti-foorumites on „Lahingupidamise taktika“ kõrvuti tunnustatud sõjateaduslike tekstide ja insener-tehniliste manuaalidega. Mitte kuskil ei avaldata kahtlust, et see oleks midagi muud kui tekst, mille venelased olid saanud tšetšeenidelt saagiks. Samas pole midagi teada selle koostamisloost ega venelaste kätte jõudmise lähematest asjaoludest. Teksti avaldajate ainus selgitus arvukates foorumites on tavaliselt selline: „See on autentne dokument, mis saadi trofeena x operatsiooni käigus“. Näiteks Venemaa ja venekeelse lähivälismaa tudengitele, teadlastele ja muidu ärksa vaimuga tegelastele mõeldud tehnilise ja humanitaarse sisuga õppetekstide veebilehel twirpx.com iseloomustatakse „Lahingupidamise taktikat“ järgmiselt:

See on e-versioon autentse sisuga dokumendist, mis saadi kätte sõjaliste operatsioonide käigus Tšetšeeni Vabariigis. Selles instruksioonis antakse terroristlikule rühmitusele soovitusi sõjategevuse pidamiseks ning julgeoleku tagamiseks nii metsaga kaetud mägises piirkonnas kui ka asulates.²

Ka teised „Lahingupidamise taktika“ avaldanud internetiportaalide toimetajad ei kahtle selle autentsuses. Näiteks Venemaa erivägede internetiväljaandes Spec-naz.org peetakse seda tšetšeenide koostatud algupäraseks tekstiks³. Sarnasel seisukohal ollakse õigusajaloo ja julgeoleku kohta tekste publitseerivas portaalis constitutions.ru⁴. Ka venekeelses Wikipedia artiklis

² **Тактика ведения боя. Трофейная инструкция чеченских боевиков** 2012. – Twirpx.com, 16.06. <https://www.twirpx.com/file/827638/>.

³ **Тактика ведения боя боевиков** 2008. – Spec-naz.org, 20.07. <http://spec-naz.org/index.php?/topic/1190/>.

⁴ **Тактика ведения боя** 2004. – Российский правовой портал, 13.12. <https://constitutions.ru/?p=10558>.

sõjategevuse pidamisest mägedes viidatakse „Lahingupidamise taktikale“ kui usaldusväärsele allikale.⁵

Ainsa viite „Lahingupidamise taktikale“ väljaspool Venemaad leiab Ukrainast, kus seda mainitakse 2014. aastal Harkivi õigusteaduse ülikooli teadusliku ajakirja eelretsenseeritud artiklis, milles seda dokumenti peetakse samuti tšetšeenide koostatud tekstiks ega kahelda selle ehtsuses.⁶

1.4. „Lahingupidamise taktika“ analoogid

Arvatavasti on „Lahingupidamise taktika“ aluseks mõni venekeelne sõjandus-alane või inseneriteaduslik tekst, millele on lisatud selleks ajaks tšetšeenide seas kogunenud praktiline sõjaline kogemus metsa- ja linnaoludes tegutsemisest. Teksti sisu on mõnevõrra mõjutanud ka iidne tšetšeeni metsavendade ehk abrekide tarkus ja 1990. aastate sõjakogemused. Kuigi islami ideoloogilist külge ja venevastasust pole tekstis rõhutatud, on see kohati tuntav paari viitega Allahile ja uskmatutele. Samuti on tajutavad Šamil Bassajevi umbes samal ajal, s.o 2004. aastal, koostatud „Džihaadvõitleja raamatu“ („Книга моджахеда“) sõjafilosoofilised mõtteteadrad – seda tähelepanuväärset teksti loodame lugejale tutvustada järgnevas Sõjateadlase numbrites.

„Lahingupidamise taktika“ pole ainus tšetšeeni iseseisvuslaste praktiline juhend, mis on venelaste kätte langenud. Neid on teada veel vähemalt kaks, mis mõlemad on koostatud Teise Tšetšeenia sõja ajal või kohe selle järel.

Neist on tähelepanuväärseim manuaal, mille koostas 2001. aastal kuulsaim Tšetšeenias tegutsenud välismaine islamivõitleja, Saudi Araabia päritolu Ibn al-Khattab (1969–2002): „Kuidas neutraliseerida ja murda vaenlase sõjalist taktikat ning mitmekesistada ja täiustada meie taktikat (*Khattabi instruktsioon 2001. aasta talve- ja kevadperioodiks*)“⁷. Selle esimeses osas antakse kõikvõimalikke juhiseid välikomandõridele, teises aga käsitletakse välikomandõri juhitud grupeeringute strateegiat ja taktikat.

⁵ **Боевые действия в горах.** – Wikipedia. https://ru.wikipedia.org/wiki/Боевые_действия_в_горах#cite_ref-manual_25-0.

⁶ **Поляков, С. Ю.; Ленкин, В. М.; Королев, С. С.; Змиевской, Г. А.** 2014. Пути усовершенствования противодействия тепловизионной разведке. Збройна боротьба: теорія, забезпечення, досвід. Харьков: Національний юридический университет імени Ярослава Мудрого, с. 7.

⁷ **Как нейтрализовать и сломать военную тактику врага и разнообразить и совершенствовать нашу тактику (инструкция Хаттаба на зимне-весенний период 2001 года)** 2015. – Spec-naz.org, 19.04. <http://spec-naz.org/index.php?/topic/1190/&tab=comments#comment-101860>.

Teine teadaolev iseseisvuslastelt saadud trofeetekst on esmapilgul veidi kummalise pealkirjaga „Islami rahuvalvarmee: partisanitaktika alused“, mis leiti Tšetšeenia idaosas Tsentoroi asula lähedal tapetud mässuliselt 12. augustil 2000⁸. See on sisult mõnevõrra sarnane „Lahingupidamise taktikaga“, kuid selles vaadeldakse ka küsimusi, mida viimases ei käsitleta, nagu rindejoone ületamist ja oma lahinguüksusega vaenlase varitsusse sattumist. Need teemad olid aktuaalsed küll aastatel 1999–2002, aga mitte enam 2004. aastal, mil tuli kirjutada uus juhend, mis on allpool tõlgitud.

Tšetšeenias kogetud reaalsete lahinguolukordade põhjal on venelastest eriväelasedki koostanud mitu meetodilist õppematerjali. Nendest ülevaate andmiseks on vaja eraldi pikemat käsitlust, siinkohal olgu neist ära märgitud vaid paar lühemat, kuid vägagi huvitava sisuga manuaali nagu „Automaatrelva kasutamise näpunäiteid“⁹, millesse on koondatud tarkuseterasid mägilaste vastu võitlemiseks, ja meelespea „Kuidas tulla toime snaipriga“¹⁰, mis põhineb samuti Tšetšeenia sõjategevuse kogemusel.

See, kes tahab aga põhjalikumalt tutvuda mägilaste taktika, strateegia ja muude sõjaliste teemadega, mis on nendega seotud, vajab kindlasti Esimese ja Teise Tšetšeenia sõja põhjal koostatud õppematerjali „Mõningaid küsimusi Tšetšeeni Vabariigi ebaseaduslike relvarühmituste organisatoorsest ja taktikalisest tegevusest“¹¹. Seda võib pidada tšetšeenide sõjapidamisviiside kohta üldse üheks kõige asjalikumaks tekstiks, mis käsitleb nende tegevust, alates suhtlemiseks kasutatavatest käemärkidest ja lõpetades üldise sõjapidamisfilosoofiaga. Loodetavasti tuleb sellestki teosest juttu Sõjateadlase tulevastes numbrites.

Läänes on Tšetšeenia mässuliste tegemiste põhjal samuti koostatud juhendeid, olgu siinkohal mainitud vaid „Vene soomustehnika haavatavus linnalahingutes: Tšetšeenia kogemus“¹².

⁸ **Исламская миротворческая армия: основы партизанской тактики (найдено у боевика, убитого в районе н.п. центорой 12.08.2000 г.)** 2015. – Spec-naz.org, 19.04. <http://spec-naz.org/index.php?/topic/1190/&tab=comments#comment-101861>.

⁹ **Хитрости автоматчика** 2014. – Srdo.5bb.ru, 18.03. <http://srdo.5bb.ru/viewtopic.php?id=3459>.

¹⁰ **Как противостоять снайперу** 2011. – Srdo.5bb.ru, 18.08. <http://srdo.5bb.ru/viewtopic.php?id=2204>.

¹¹ Sellel dokumendil on eri allikate järgi erinevad autorid, siinkohal on kasutatud allalaaditavat PDF-vormingus raamatut: **Мочалина, И.** 1999. Некоторые вопросы организации и тактики действий незаконных вооруженных формирований Чеченской Республики.

¹² **Grau, L. W.** 1997. Уязвимость российской бронетанковой техники в городских боях: опыт Чечни. Foreign Military Studies Office, Fort Leavenworth, KS (Red Thrust Star, January). Перевод с английского: Юрий Голдаев. <http://armor.kiev.ua/Battle/Chechen/Vulner.html>.

Seega tuleb lõpetuseks tõdeda, et Tšetšeenia konfliktis tekkinud olukordade põhjal on kirjutatud vähemalt tosinajagu sõjandusteemalisi manuaale ja praktiliste näpunäidete kogumikke, mistõttu tuleb neist isegi põgusa ülevaate andmiseks kirjutada eraldi teadusartikkel.

2. Tõlge¹³

„1. TEGEVUS MÄGEDES JA METSAS

Asukoha valikul tuleb silmas pidada mitut tegurit:

A. Ebasobivus vaenlase äkkrünnakuks

Selleks tuleb seista kavandatava baasi kohale, vaadata ringi ning mõelda, kuidas teie ründaksite seda baasi, kui oleksite vaenlase asemel. Sellest lähtudes valida võimalikult ebasobiv asukoht teie ründamiseks. Määrata kindlaks rühma taandumisteed. Panna püsti laager ning mineerida ära need kohad, kust vaenlane saab otsesihhimisega baasi tulistada.

Blindaaži sissekäik ei tohi olla eemalt nähtav. Blindaaži sissekäik ei tohi olla otse tänavalt¹⁴, et sinna ei lendaks sisse killud ega eksinud kuul. Lisaks on see vajalik pimendamiseks, et blindaažis põlev tuli poleks väljast otse näha. Blindaaži sissekäigu juures peab asuma kaevik, mis on kohandatud erinevatesse suundadesse tulistamiseks ja maskeeritud vastavalt ümbruskonnale. Juhul, kui püstitatakse telk, tuleb kaitseks kuulide ja kildude eest kaevata telgi mõõtmetele vastav auk sügavusega 50–100 cm ning püstitada selle kohale kuppel.

Baasi juurde peab viima vaid üks rada ning see ei tohi olla sirge. Kohta, kus rada jõuab vahetult baasi juurde, tuleb teha haak, nii et selle juurest edasi kulgev rada oleks tunnimisele näha. Sedasi saab vältida äkkrünnakut ja see annab võimaluse vastast esimesena rünnata. Baasi juurde viiv rada peab alati kulgema altpoolt üles. Isegi siis, kui baas asub madalal alal, tuleb selle lähedal teha sisse haak, nii et baasi viiv rada läheks altpoolt üles.

Metsades on palju puid, mis on otse teedele ja radadele langenud, neid tuleb kasutada ära üleminekul tavaliselt teelt baasi viivale rajale. Selleks tuleb minna risti üle tee langenud puud mööda kõrvale nii palju, et teelt poleks näha uue raja algust. Kui ühest puust ei piisa, tuleb teisi veidi nihutada ning

---

¹³ „Тактика ведения боя“ – трофейная инструкция чеченских боевиков. – Gun-rus.ru.

¹⁴ Tekstis on kasutatud sõna „tänavalt“, kuid tõenäoliselt on silmas peetud lähenemisteed.

katta nendega vajalik vahemaa. Kõik peab aga välja paistma loomulik ning kõige parem on lamavaid puid mitte puutada. Selleks, et põhitee [st löigu alguses mainitud „tavaline tee“] järsku ei katkeks, tuleb seda jätkata veel umbes 500 meetrit, kuni see hargneb, millise koha võib ka ära mineerida. Selleks, et see piirkond oleks [st näiks] asustatud, tuleb saata rühm mööda teed kaks korda nädalas kõndima kuni selle alumise otsani [mis viib asulasse]. Kogu tee pikkuses asulast baasini on soovitatav raputada maha soola, samuti visata tee äärde toidujäätmeid (kartul, mais, tatar), mida võiks veidi pinnasega varjata. Seda tehakse selleks, et harjutada teega metsloomi, kes toidu otsingul hakkavad pinnases tuhlama ja jälgi kustutama. Metssigu on kerge demineerijateks harjutada, kui segada lõhna andmiseks veidi soola, kartuli või maisiga seda liiki lõhkeaineid, mida vaenlane kasutab miinide sees teie piirkonnas. Nad hakkavadki maiustusi otsides ükskõik milliseid miine – nii vaenlase kui ka teie omasid – välja kaevama.

B. Sobivus valveks ja kaitseks

Päeval peab väljas olema vähemalt 2–3 mudžahiidi tunnimeestena. Nad peavad asuma laagri perimeetril üksteisest 20–25 meetri kaugusel sellise arvestusega, et nad saaksid üksteist katta, aga et neid poleks ühest kohast võimalik samal ajal näha. See on vajalik selleks, et takistada hääletuid relvi kasutaval vaenlasel tunnimehi maha võtta ja baasi sisse piirata (hea snaiper suudab mõne sekundi jooksul hävitada mitu kõrvuti asuvat tunnimeest). Laskesektor baasi ümber peab olema tunnimeeste vahel ära jagatud nii, et üks kataks poole kummagi naabri sektorist. Tunnimehed peavad alati asuma baasist veidi eemal ja kõrgemal. Tunnimeeste positsioonid peavad olema hoolikalt maskeeritud. Tunnimehe asukoha ümber tuleb mineerida kõik paigad, kust varjunud vaenlane võiks tema pihta tule avada.

Pimedal ajal kujutavad baasi jaoks suurt ohtu öönägemisseadmete ja soojusanduritega varustatud helikopterid. Igal öhtul tuleb enne pimeduse saabumist valada veega üle tulekolde söed. Hooletus on siin lubamatu! Selleks, et vältida sädemete väljapaiskumist ja liigset sooja õhu väljumist, ei tohi suitsukäigud olla sirged ega lühikesed. Ahju kasutamiseks talvel või öösel tuleb suitsukäik viia blindaažist maa alt ülespoole ja kõrvale kolme meetri kaugusele, et õhk jõuaks maha jahtuda. Selleks tuleb kaevata väike 40 × 40 cm tranšee, millest tuleb pool katta 20 cm kõrgusel okstega, aga ülejäänud 20 cm katta pinnasega. Erilist tähelepanu tuleb pöörata pimendamisele. Selleks, et öösel mitte süüdata taskulampe, tuleb väljakäiku viiva raja äärde panna pehkinud puu [heledaid] tükikesi, mis paistavad öösel

hästi kätte. Raadioside tohib baasis töötada vaid vastuvõtturežiimis. Sidepidamiseks tuleb lahkuda baasist 1–2 km kaugusele.

C. Peidiku sisustamine, et hoiustada relvi, lahingumoon, varustust ja toiduaineid

Baasis on keelatud hoida rohkem relvi ja lahingumoon, kui rühm on vaenlase äkkrünnaku puhul võimeline ühekorraga ära viima. Kõike ülejäänut tuleb hoida väikestes peidikutes baasi ümber. Pole soovitatav hoida kõike ühes peidikus. Peidikud peavad olema kahte liiki: sagedasti kasutatavad [ajutised peidikud] ja PT (puutumatu tagavara). PT asukohta tohib teada vaid kitsalt piiritletud isikute ring, ajutiste peidikute asukohta võib teada kogu rühm. Peidikud ei tohi asuda baasile lähemal kui 500 meetrit, soovitatavalt aga kilomeetrist kaugemal. Soovitatav on kõike hoida plastpakendis. Plastpakendid tuleb matta sügavamale kui 1 meeter selleks, et neid ei leiaks üles miiniotsija ega kaevaks välja metsloomad. Väga niisketes kohtades tuleb pakendi alla asetada paar palki või ritva ning panna pakendi kõrvale püsti samuti ridvad – see kujutab endast drenaaži, mis ei lase niiskusel pakendisse imbuda. PT-s peab tingimata olema üks pakend pikaajaseks säilitamiseks kõlblike toiduainete ja ravimitega. Samuti peavad kõik PT-d sisaldama 10 meetri pikkust vahariiet, kirvest, saagi, köögitarbeid, küünlaid ja akumulaatorit – ühesõnaga kõike hädavajalikku täisväärtusliku baasi rajamiseks koos kahenädalase toiduvaruga.

Ühel korralikul rühmal on oma sektoris tavaliselt mitu PT-d. Seda on lihtne teha järgmiselt: 20–25% kõigist pikaajaseks säilitamiseks kõlblikest baasi toodavatest toiduainetest tuleb alati kõrvale panna PT-sse. Nii koguneb ilma suuremate jõupingutusteta sügiseks piisavalt toiduaineid muretuks talvitumiseks ning PT on pidevalt käeulatuses.

D. Lähedal asuva joogiveeallika olemasolu

on määrava tähtsusega baasi rajamisel, sest vesi on iga päev hädavajalik ning suurem osa jälgi baasist viib just selle juurde. Kuid *kāfir*'id¹⁵ otsivad ka alati jälgi ojade juurest. Seepärast peab alati püüdma valida välja koht kõige vähem silmapaistva jõekese lähedal, mille juurde on raske ligi pääseda.

---

¹⁵ Uskmatud – islamiusulised tšetšeenid kasutavad vaenlaste kohta araabia keelest tulnud terminit *kāfir* (vn *кафир*), mis on koraanis sagedasti esinev termin monoteistide kohta, kellel on tavaliselt oma pühakiri, aga kes ei ole moslemid. Eriti kasutatakse seda juutide ja kristlaste kohta. Islami teoloogilises kirjanduses on sellel selgelt halvustav tähendus.

Mõnes niiskes piirkonnas võib üles leida maa-aluse allika. Selleks tuleb välja selgitada, millisest kohast niiskus alguse saab, kaevata sinna kahe meetri sügavune auk, visata sealt paaril korral välja sinna kogunenud vesi ja pärast kasutada seda kohta joomiseks.

Kui blindaaž kujutab endast ühtlasi peidikut, võib viia sinna vee ojast, nii et ei jääks näha jälgi. Selleks tuleb teha blindaažist kõrgemal ojasse väike tõke ning viia sealt voolik blindaaži, et vesi ise sinna voolaks. Voolik tuleb maasse kaevata 20 cm sügavuselt. Selleks, et voolikusse ei satuks prügi, tuleb sellele kindlasti ette panna traatsõel või võrk.

E. Vaenlasele varitsuse korraldamine

Peaagu alati on *kāfir* itel tavaks alustada luure- ja otsingutegevust 10 päeva enne täiskuud ja lõpetada see 5 päeva pärast täiskuud. See võimaldab neil maksimaalselt ära kasutada öönägemisseadmeid nii varitsemiseks, ründamiseks kui ka enesekaitseks. Nende kahe nädala jooksul liiguvad nad pidevalt mägedes ja metsas ringi väikeste rühmadena ning kogu selle aja jooksul peavad mudžahiidid korraldama neile varitsusi. Selleks tuleb kindlaks määrata kõige tõenäolisem koht, kuhu vaenlane läheb, ning korraldada seal 5–8 võitlejaga varitsus. Nad tuleb iga kahe-kolme päeva tagant välja vahetada. Varitsus tuleb korraldada rajast või teest 30–100 meetrit kõrgemal sellise arvestusega, et oleks võimalik kontrollida 200–300 meetrit.

Teerada tuleb mineerida „knopkadega“¹⁶, sama tuleb teha tee ääres mitme kohaga, kuhu vaenlane võib varjuda pärast lahingu puhkemist. Mudžahiidid peavad 50–100-meetrisele alale pikali heitma ning piirkonna omavahel laskesektoriteks jagama. Rühma komandöri ja kahe äärmise mudžahiidi vahele tuleb tõmmata nõor tinglike märguannete edastamiseks. Keelatud on teha lõket, valjult rääkida ja ilma vajaduseta ringi liikuda. Tuleb võtta arvesse, et vaenlane uurib hoolega kahtlustäratavates kohtades binoklist igat meetrit enda ees enne edasiliikumist.

Kõige parem on oodata seni, kuni keegi neist õhku lendab ning teised kogunevad talle abi andma. Kuid pole üldiselt kehtivaid reegleid ning alati tuleb käituda vastavalt olukorrale. Peamine eesmärk pole mitte terve rühm hävitada, vaid tekitada talle kahju ja samal ajal nurjata ta plaanid, mis sunnib vaenlast metsas edasi liikuma suuremate rühmadena, mida meil on kergem kontrolli alla saada.

---

¹⁶ „Knopka“ all on silmas peetud jalaväemiini (PMN-1, PMN-2, PMN-3, PMN-4) või isetehtud lõhkeseadet (kirjeldatud allpool). Vene keeles tähendab „knopka“ eelkõige nuppu, kuid parema mõistmise huvides on eesti keeles kasutatud läbivalt terminit „knopka“.

Alati tuleb esimesena tulistada snaiprit ja komandöri või seda, kelle käes on raadiojaam. Kui rajale on paigutatud kaugjuhitav lõhkeseade, siis võib esimese asjana panna selle plahvatama. Selleks, et kaugjuhtimise seadeldis jääks pärast plahvatust terveks, tuleb see lõhkelaengust eemal maasse kaevata.

Tuleb valmis olla sellekski, et vaenlane ligineb varitsuskohale hoopis teisest küljest, tuleb otse teie suunas ja mitte mööda rada.

F. Piirkonna mineerimine peab olema kahesugune: ajutine ja pidev

Ajutise lausmineerimise korral pannakse miinid paika kindlaks aja- perioodiks baasist kõigis suundades ja korjatakse ära pärast ohu möödumist. Selliseks mineerimiseks sobivad kõige paremini „liblikad“¹⁷, keda meie metsades leidub külluses. Need tuleb ettevaatlikult kokku korjata ja peita erinevatesse suundadesse viivatel radadel põõsastesse. Hädaohu korral saab neid kiiresti rajale laotada ning maskeerida lehtede ja puruga.

Pidevat mineerimist kasutatakse nendel suundadel, kus mudžahiidid käivad harva, kuid kustkaudu vaenlane võib läheneda.

Võtke arvesse seda, et vaenlane märgib ära need kohad, kus teda õhku lastakse, ning saadab sinna rajooni mudžahiidide laagreid otsima uusi rühmi, kellele varasemast õhkulaskmisest ei räägita selleks, et nad ei kardaks. Seega võib neid ühes ja samas kohas mitu korda järjest õhku lasta.

„Knopkasid“ tuleb teha nii, et miiniotsijad neid üles ei leiaks. Selleks tuleb punuda vasktraadist kontaktid silmuseliselt auto sisekummil, ilma et traat puutuks kusagil kokku. See on vajalik selleks, et ei tekiks pinget. „Kroon“¹⁸ tuleb kaevata vähemalt 25 cm sügavusele, selle kohale 330-millimeetri salpeetriseguga täidetud pudel ilma kildudeta ja selle peale „knopka“. Kildude asemel võib soovi korral võimsuse suurendamiseks panna sinna peale kivikesi. [Sõja]tehnika vastu tuleb kasutada sama vahendit, aga suurtes kogustes: pudeli asemel kasutada kõva korpusega (näiteks pooleks lõigatud „kärbes“¹⁹ tehtud) 5–20-liitrist salpeetriga täidetud plastkanistrit ilma kildudeta. Selle litsub puruks vaid [sõja]tehnika. Alumine kummilint ja „kärbes“ korpus tuleb kinnitada puust laua külge, ülemine lint tuleb kinnitada „kärbes“ korpuse külge.

¹⁷ Vn *лепесток* (ee slängis „liblikas“), vt *Самая подлая мина ПФМ-1*. 2015. – Pikabu.ru. https://pikabu.ru/story/samaya_podlaya_mina_pfm1_2785664.

¹⁸ „Kroon“ – neljakandiline alkaloidpatari.

¹⁹ „Kärbes“ – reaktiivgranaadiheitja RPG-18 või RPG-22 (mõeldud on plasttoru, mis jääb järele pärast reaktiivgranaadi väljatulistamist).

„Knopkat“ saab valmistada ka kummivoolikut ja ühekordsest süstlast. Võib²⁰ kasutada gaasivoolikut, kuid soovitatav on kasutada peenikest 1–1,5 meetri pikkust veevoolikut. Vooliku üks ots tuleb kinni toppida puust punniga või litsuda see kinni ja kleeplindiga kokku tõmmata. Teise otsa kinnitame süstla, millelt on enne ära lõigatud ülemine nõela osa. Valame süstla kaudu voolikusse ükskõik millist vedelikku (talvel tuleb valada mittejäätuvat vedelikku), kuni see saab täis. Seejärel kinnitame süstla kolvi sisse minevale osale kontakti, mille lükkame süstlasse. Vooliku asetame looklevalt rajale, süstlal oleva kontakti viime teelt välja. Väiksema laengu võib vöö kõrguselt puukoore alla kinnitada. Selleks käänatakse puukoor ettevaatlikult kõrvale ja õonestatakse puu sisse vajalike mõõtmetega süvend, juhatakse kontaktid koore alla, pannakse paika laeng ning kinnitatakse puukoor. Kui vaenlane astub vooliku peale, lükkab vedelik koos kontaktiga süstla kolvi sisse käiva osa kokku teise kontaktiga. *Allāhu akbar!*²¹

Kāfir'id kasutavad sageli miinide otsimiseks sonde. Selle vastu tuleb valmistada fooliumist „knopka“. Selleks tuleb kaks õhukest fooliumilehte koos nende külge kinnitatud kontaktidega panna eraldi kahe tsellofaanpakendi peale, seejärel asetada need kaks pakendit ühe õhukese tsellofaanpakendi sisse, mis tuleb asetada lõhkelaengu või „knopka“ peale. Kui sond pakendid läbi torkab, ühendab ta sedasi ka kontakti. *Allāhu akbar!*

2. TEGEVUS ASULAS

Enne maja väljavalimist [konspiratiivkorteriks] tuleb välja valida naabrid, sest nende rikutuse ja uudishimu määrast sõltub väga palju. Kui naabrite juures on vähe liikumist, siis peab teiegi aktiivsus olema piiratud. Erilist tähelepanu tuleb pöörata sellele, et öösiti ei vooritaks liiga sageli autodega. Alati tuleb kinni pidada sellisest liikumisrežiimist ja elutegevusest, mis on omane sellele tänavale.

Kui teil õnnestub hoiduda naabritest, siis õnnestub teil hoiduda ka *kāfir*'itest! Tuleb alati meeles pidada, et parim kaitse on hea konspiratsioon!

Võtke teadmiseks, et parimat konspiratsiooni pakub asulates loomulikkus ja lihtsus! Mudžahiidide majad peavad olema kahte sorti: konspiratiivsed ja elamiseks mõeldud. Konspiratiivmaju üüratakse, need on mõeldud

²⁰ Arvatavasti on tekstis viga, kus *надо* (ee „peab“) asemel peaks olema *можно* (ee „võib“).

²¹ Muslimid kasutavad araabiakeelset väljendit „*Allāhu akbar*“ (ee „Allah on suur“) väga mitmetel puhkudel, sealjuures eduka sõjategevuse korral.

mudžahiidide kohtumisteks ja sidepidamiseks. Need peavad alati olema puhtad, seal ei tohi kunagi olla relvi, lahingumootorid ega varustust, välja arvatud see, mis on igapäevase eluga kaasas. Neis ei tohi päeval koguneda üle viie inimese. Neisse tuleb kindlasti rajada peidik, et hoida seal vaenlase äkkrünnaku puhuks paari lõhkelaengut ja veidi relvi. Kuid alati on kõige parem rajada betoonist alalised lõhkelaengud tänavale ja õue, viia nende juurest maa alt peidikusse vasktraat ning panna sinna akumulaator.

Alati tuleb eelnevalt kõndida mööda õue ja ümber maja ning vaadata, millistest positsioonidest saab vaenlane milliste tubade pihta otsesihitimisega tulistada, millistest aga avada risttule. Õue ega aiamaale ei tohi paigaldada „knopkasid“, kui seal võivad koerad ringi luusida, ega „päästiktraati“²², kui on kasse. [Konspiratiiv]kohtumise ajaks on soovitatav üles panna tänavajälgimiseks kaamera ja see pärast eemaldada.

Kui mitu mudžahiidi majas ootamatult sisse piiratakse, peab rünnaku ajal valves olnud üks-kaks mudžahiidist tunnimeest üleval lõpuni võitlema, ülejäänud aga varjuvad peidikusse. Kindlasti peab peituma emiir²³. Peidikus peavad kindlasti olema gaasimaskid ja võimalikult palju granaate. Teadke, et granaadid on lähivõitluses kõige tõhusam relv ning nendega võib välja murda sisuliselt ükskõik millisest piiramisrõngast. Soovitatav on endaga kaasas kanda kuni 10 granaati. Vana marki granaate (F-1, RGD-5, „hattabtšik“)²⁴ pole soovitatav kohe visata lähedal viibiva vaenlase pihta, sest ta jõuab paari sekundi jooksul kõrvale hüpata ja maha viskuda. Splint tuleb käes välja tõmmata ning lugeda pärast klõpsu üheni ning kahe peal visata see vaenlase suunas sellise arvestusega, et kolme-nelja ajal plahvatab granaat õhus. Mida kõrgemal see plahvatab, seda rohkem vaenlasi saab pihta.

Kāfir'id võtavad alati sihikule aknad ja ukсед, seepärast ei tohi seista ukseavas ega läheneda akendele. Peab meeles pidama seda, et automaatrelv laseb vabalt läbi enamikust seintest, seega tuleb tulistada [ruumi] sügavusest või mõningal juhul ka läbi seinu. Võitluse ajal on soovitatav majast eri suundadesse välja visata kärssavaid kaltse suitsukatte tegemiseks, et sind ei saaks

²² Väike isetehtud jalaväe püünismiin või -granaat, mille õhib näiteks granaadi splindi külge pingule tõmmatud nõör, vt Яковлев, К. В. 1976. Учебник сержанта инженерных войск. Москва: Военное издательство Министерства Обороны СССР, сс. 36–40.

²³ Tekstis *Амир* (vene keeles oleks õigem *эмир*, islami keskaegsetes tekstides *amir*) – sõjavägede juhataja, kuid ka väiksema väeosa juht või rühmaülem, siin tekstis kohaliku võitlusrühma pealik.

²⁴ F-1 ja RGD-5 on vanemat tüüpi Nõukogude käsigranaadid (esimene kaitse-, teine ründegranaat), mis plahvatavad splindi väljatõmbamisel 3–4 sekundi pärast. „Hattabtšik“ on automaatgranaadiheitja AGS-17 või AGS-30 lask.

tulistada otsesihitimisega. Alati tuleb püüda kaitseks hõivata võimalikult palju ruumi.

Elumaja [kus asub konspiratiivkorter] tohib olla teada kitsalt piiritletud mudžahiidide ringile ning nendelgi ei tohi olla sinna vaba ligipääs. Kohtumisele tuleb enamik [osalejatest] tuua ja sealt ära viia ühe autoga ja kinni-seotud silmadega, silmakatted võib ära võtta alles toas, mitte õues. Kohtumisele tulija ei tohi näha auto numbrimärki. Elumajas peab tingimata olema peidik asjade hoidmiseks ning ohu korral enda peitmiseks. Õu ja katus tuleb peidikust aktiveeritavate lõhkekehadega mineerida. Kõige parem on miin kokku panna killustikust, katta kestata lõhkeaine betooniga ja viia juhe peidikusse. Tavaliselt tormavad *kāfir*'id õue BTR-iga²⁵, sõites väravad maha. Selliseks juhuks tuleb panna maapinna juures väravaposti külge „knopka“: knopka on seespool, lõhkelaeng väljaspool, ning kõik see tuleb katta betooniga. Kui väravad [sõja]tehnikaga maha sõidetakse, vajutab toru seesmisele „knopkale“ ning lükkab samal ajal laengu ülespoole.

Eelnevalt tuleb teha peidikud ka tühjadesse majadesse, varemetsesse ja hoonestamata aladele – igale poole, kuhu vähegi võimalik. Need ei muutu kunagi üleliigseks ja millalgi läheb neid niikuinii vaja.

Mudžahiide on kahte tüüpi: sõdalased, kellele džihaad on kohustus Kõikvaelise²⁶ ees ja eluviis, ning romantikud, kellele džihaad tähendab unistustega tegelemist, teiste jäljendamist ja enda näitamise võimalust. Emiir peab oskama romantikuid teistest eristada ning nende eest delikaatselt varjata mõningaid saladusi, sest nad hoiavad kehvasti *amanat*'i²⁷ ja räägivad vahel saladusi välja vaid selleks, et näidata enda tähtsust ja informeeritust. Osa *kāfir*'ite või *munāfiq*'ite²⁸ kätte langevaid romantikuid murduvad ruttu ja räägivad välja kõik, mida teavad, ja vahel sedagi, mida neilt ei küsita. Kuigi vaid üksainus Allah teab tulevikku, peab kogu rühm andma emiirile truudusvande selle kohta, et vangis ei räägita aadressidest, salakohtumistest ega peidikutest – see annab neile jõudu ja püsivust, samuti kasvatab enesedistsipliini. Samuti tuleb igaühe jaoks ette valmistada legend vangilangemise puhuks, et ei peaks liiga palju piinamise käes kannatama ja oleks neile midagi ladusalt rääkida.

²⁵ BTR-i all peetakse silmas venelaste soomustranspordööri (vn бронетранспортёр).

²⁶ Üks Allahi kohta kasutatavaid epiteete.

²⁷ Amanat (vn аманат) – teoloogiline termin, mis märgib millegi väärtusliku hoidmist.

²⁸ Islami teoloogilistes tekstides *munāfiq* (vn мунафик) – silmakirjatseja. Seda terminit kasutatakse tavaliselt muslimite puhul, kes ei ole tõelised usklikud, siinkohal venelastega koostööd tegevate tšetšeenide ja kadõrovlaste puhul.

Erilist tähelepanu tuleb pöörata telefonidele ja raadiojaamadele. Nende põhjal võib teie asukoha kindlaks määrata kuni 15-meetrise täpsusega. Telefoni kaudu võib kuulata pealt isegi siis, kui see on välja lülitatud ja te asute sellest 5 meetri kaugusel. Seepärast tulebki kohtumisel telefonilt aku ära võtta. Omavaheliseks sidepidamiseks peab määrama kindlad kellaajad (näiteks iga kolme tunni tagant) ning sel ajal tuleb majast kaugemale minnes telefon sisse lülitada 10–20 minutiks. Kindlasti peab leiduma lihtne, sagedasti vahetatav tabel üksteisega suhtlemiseks, mis koosneb olmeväljenditest. Vestlustes ei tohi kasutada islami ega sõjandussõnavara, sest telefonijaamades on automaatsed pealtkuulamiseadmed, mis reageerivad teatavatele sõnadele. Telefoninumbri juurde tuleb tingimata kirja panna teine nimi, sest kui teile helistatakse ja teid sellise nimega kutsutakse, siis te teate, et teie mudžahiid on kinni võetud ja teda sunnitakse teile helistama.

Telefonist saab väga lihtsalt valmistada kaugjuhtimisega lõhkeseadme. Selleks tuleb telefonist valjuhääldi välja võtta, testriga kontakte kontrollida, külge joota kaks juhet – miinus ja pluss – ning need detonaatori jaoks välja viia. Suurem osa telefone suudavad heliseses panna põlema 2,5 W pirni, vana Nokia aku kestab kuni kaks nädalat. Neid [kaugjuhitavaid lõhkeseadmeid] tuleb kasutada seisvate ja aeglaselt liikuvate sihtmärkide vastu, sest telefoni helin hilineb alati teatud aja võrra. Raadiojaam on kõige parem seadistada *kāfir*'ite ja *munāfiq*'ute lainesagedusele ning pidada seal sidet kodeeritud šifri abil. Näiteks „fugass“ – 15, „detonaator“ – 74, „Argun“ – 21, „kiiresti tarvis“ – 38, „homme“ – 62 jne.

Vaenlasele varitsuste ja rünnakute korraldamine

Asulates on kõige tõhusamad relvad lühemaks tehtud AKM²⁹ koos summuti ja külge joodetud liistuga optika jaoks, PM³⁰ koos summutiga ning granaadid. Need on usaldusväärsed, odavad ja kättesaadavad, neid on kerge ära peita ning nendes võib kasutada harilikke padruneid. Seega peavad kõik rühmad esimeses järjekorras need endale hankima. Samuti on rühmadel soovitatav hankida SVD-d³¹ (mille külge saab monteerida harkjala ja pikema summuti),

²⁹ Moderniseeritud AK-47 versioon (вн автомат Калашникова модернизированный).

³⁰ Makarovi püstol.

³¹ Dragunovi snaipipüss, vt **Снайперская винтовка Драгунова**. 2019. – Militaryarms.ru, 18.08. <https://militaryarms.ru/oruzhie/vintovki/dragunova/>.

midagi Vintorezi³² või Stetškini³³ tüüpi, ilma kummita. Keere tuleb teha kohe leegisummuti alguses püssikirbu juurde. Sõidukitest tulistamiseks ja lähi-võitluseks on samuti hea lühemaks tehtud PKM³⁴ ja isetehtud GP-25³⁵.

Miinide panekuks on soovitatav kasutada tee servas betoonist ääre-kive. Selleks tuleb eelnevalt ära märkida plahvatuse koht, võtta öösel vaja-liku ääre-kivi mõõtmed, seejärel valmistada mularaž koos lõhkelaenguga ja panna mularaž öösel ilusti ääre-kivi asemele. Jalaväe ja sõiduautode vastu võib valmistada jämedast killustikust ja ilma rauast kildudeta ääre-kive.

Ääre-kive ja maanteeposte võib valmistada ka jämedast traadist ja kipsi-segust. Näiteks asetame mürsu vertikaalselt, paneme selle peale kaug-juhitava lõhkeseadme ja mässime nende ümber nende kuju järgi traati. See-järel katame nende ümber oleva karkassi vees leotatud kipsiseguga. Kui kips kuivab, võib loomulikkuse lisamiseks tolmu peale raputada. Variante on palju, vaja on vaid kujutlusvõimet ja tahtmist.

Vaenlase GPS-seadme³⁶ summutamiseks tuleb tee ääres oleva lõhke-laengu juurest viia juhe 100–200 meetri kaugusele ning panna sinna aku ja kaugjuhtimispult, sest enamik summutajaid toimib 40–50 meetri raadiuses.

On olemas väiksed, kuni 50 meetri kaugusele näitavad ilma juhtmeta kaamerad. Neid võib palju kordi kasutada nendes piirkondades, kus fugassi paigutamise koht pole lõhkamise ajal vahetult näha. [Fugassi] võib õhkida, kui olla nurga taga autos, majas, millel puuduvad aknad lõhkamiskoha suunas jne. Kui kaamerast tulevat signaali võimendada, siis võib vahemaad suurendada 1 kilomeetrile ning sellised on täiuslikud ja kõige ohutumad lõhkamised. *Allāhu akbar!*

Palve kõigile mudžahiididele saata meile oma ettepanekuid ja tähele-panekuid.

---

³² Snaipripüss Vintorez, vt ВСС «Винторез» (Винтовка снайперская специальная). <http://www.legendarry-arms.ru/sniper-rifles/vintorez.html>.

³³ Stetškini automaatpüstol, vt Пистолет Стечкина: оружие не для всех. 2014. – Rostec.ru, 18.09. <https://rostec.ru/news/4514585/>.

³⁴ Kalašnikovi kuulipilduja, vt Пулемет Калашникова. ПК (ПКМ). <http://weapons-world.ru/weapon/item/f00/s00/e0000009/index.shtml>.

³⁵ Automaadi rauaalune portatiivne granaadiheitja GP-25, vt Подствольный гранатомет ГП-25. <http://www.zakon-grif.ru/swat/arming/articles/view/155-0.htm>.

³⁶ „Для противодействия ‘глушилкам’ врага...“ (vn глушилка, ee „segaja, summutaja“). Tõenäoliselt on silmas peetud elektroonilisi vastumeetmeid (ingl *electronic countermeasures*), sest vaevalt oli neil tehniliselt võimalik GPS-signaali häirida.

Riikliku kaitsekomitee sõjaküsimuste osakond – Itskeeria Tšetšeeni Vabariigi nõuandev kogu, 2004. a märts.“

Kirjandus

- Grau, L. W.** 1997. Уязвимость российской бронетанковой техники в городских боях: опыт Чечни. Foreign Military Studies Office, Fort Leavenworth, KS (Red Thrust Star, January). Перевод с английского: Юрий Голдаев.
<http://armor.kiev.ua/Battle/Chechen/Vulner.html>.
- Боевые действия в горах.** – Wikipedia.
https://ru.wikipedia.org/wiki/Боевые_действия_в_горах#cite_ref-manual_25-0.
- ВСС «Винторез» (Винтовка снайперская специальная).** – Legendary-arms.ru.
<http://www.legendary-arms.ru/sniper-rifles/vintorez.html>.
- Исламская миротворческая армия: основы партизанской тактики (най-дено у боевика, убитого в районе н.п. центорой 12.08.2000 г.).** 2015. – Spec-naz.org, 19.04.
<http://spec-naz.org/index.php?/topic/1190/&tab=comments#comment-101861>.
- Как нейтрализовать и сломать военную тактику врага и разнообразить и совершенствовать нашу тактику (инструкция Хаттаба на зимне-весенний период 2001 года)** 2015. – Spec-naz.org, 19.04.
<http://spec-naz.org/index.php?/topic/1190/&tab=comments#comment-101860>.
- Как противостоять снайперу** 2011. – Srdo.5bb.ru, 18.08.
<http://srdo.5bb.ru/viewtopic.php?id=2204>.
- Мочалина, И.** 1999. Некоторые вопросы организации и тактики действий незаконных вооруженных формирований Чеченской Республики.
- Пистолет Стечкина: оружие не для всех.** 2014. – Rostec.ru, 18.09.
<https://rostec.ru/news/4514585/>.
- Подствольный гранатомет ГП-25.** – Zakon-Grif.ru.
<http://www.zakon-grif.ru/swat/arming/articles/view/155-0.htm>.
- Поляков, С. Ю.; Ленкин, В. М.; Королев, С. С.; Змиевской, Г. А.** 2014. Пути усовершенствования противодействия тепловизионной разведке. Збройна боротьба: теорія, забезпечення, досвід. Харьков: Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого, сс. 7–15.
- Пулемет Калашникова. ПК (ПКМ).** – Weapons-world.ru.
<http://weapons-world.ru/weapon/item/f00/s00/e0000009/index.shtml>.
- Самая подлая мина ПФМ-1.** 2015. – Pikabu.ru.
https://pikabu.ru/story/samaya_podlaya_mina_pfm1_2785664.
- Снайперская винтовка Драгунова** 2019. – Militaryarms.ru, 18.08.
<https://militaryarms.ru/oruzhie/vintovki/dragunova/>.
- Тактика ведения боя** 2004. – Российский правовой портал, 13.12.
<https://constitutions.ru/?p=10558>.

Тактика ведения боя. Трофейная инструкция чеченских боевиков 2012. – Twirpx.com, 16.06.

<https://www.twirpx.com/file/827638/>.

„Тактика ведения боя“ – трофейная инструкция чеченских боевиков. – Gun-rus.ru.

Тактика ведения боя боевиков 2008. – Spec-naz.org, 20.07.

<http://spec-naz.org/index.php?/topic/1190/>.

Хитрости автоматчика 2014. – Srdo.5bb.ru, 18.03.

<http://srdo.5bb.ru/viewtopic.php?id=3459>.

Яковлев, К. В. 1976. Учебник сержанта инженерных войск. Москва: Военное издательство Министерства обороны СССР.

ART JOHANSON, MA

Balti Kaitsekolledž, sõjaajaloo ja strateegilise planeerimise lektor

ÜLLAR PETERSON, MA

Tallinna Ülikooli Aasia uuringute doktorant,

vabakutseline autor ja publitsist